

Asia: VN/1281/2020

Lausuntopyyntö hallituksen selonteosta kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista (luonnos)

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Kotouttamisen edistämisen uudistamistarve Suomessa on ajankohtainen ja tärkeä. Erityisen tärkeää on, että selonteko perustuu laajaan tutkimus- ja selvitystyöhön maahanmuuttajataustaisen väestön hyvinvoinnista, kouluttautumisen ja työllistymisen mahdollisuuksista Suomessa.

Kommentit lukuihin 1-6: Tilannekuva ja keskeiset muutostekijät. Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat.

Tilannekuva on esitetty hyvin ja laajaan tutkimustietoon perustuen.

Selonteossa kiinnittyy huomio siihen, että Suomeen halutaan nimenomaan työperäistä maahanmuuttoa sekä kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden jäämistä maahan. Työperäinen maahanmuutto lähialueilta Virosta ja Venäjältä on ollutkin Suomen kannalta tärkeää (ml. rakennusalan työntekijät). Jotta työperäinen maahanmuutto olisi mahdollista tulevaisuudessakin olisi tärkeää, että esim. virolaisten rakennusosalalla työskentelevien henkilöiden työolosuhteisiin, palkkaukseen sekä hyvinvointipalveluihin ja asuinolosuhteisiin kiinnitettäisiin erityistä huomiota.

Globaaliin muuttoliikkeeseen liittyy olennaisesti sotien, konfliktien ja kriisien (ml. ilmastonmuutos ja muut ympäristökriisit) seurauksena kotimaansa jättävien ihmisten ja perheiden muuttoliike. Tämän ryhmän huomioiminen Suomeen tulevana työvoimana on otettava lähialueilta tulevan työvoiman lisäksi huomioon.

Haja-asutusalueiden kotouttamistyö eroaa esim. pääkaupunkiseudulla tehtävästä kotouttamistyöstä. Maahanmuuttajataustaisen väestön työllistyminen ja kotoutuminen valtakunnallisesti vaatii eri alueilla työskentelevien ja vaikuttavien ihmisten sekä yhteisöjen ja tahojen kanssa yhteistyössä tehtävää kehittämistyötä. Haja-asutusalueiden viranomaisten asiantuntijuutta maahanmuuttajuuteen liittyvissä kysymyksissä on myös lisättävä.

Kommentit lukuun 7: Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Eri työyhteisöjen ja eri tasojen oppilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö työllisyyden ja osallisuuden edistämässä on tärkeää.

Maahanmuuttajataustaisia syrjivään työnhakuun on puututtava vaikuttamalla työelämässä vallitseviin asenteisiin ja epäluuloihin.

Kommentit lukuun 8: Nopeutetaan kotoutumisen käynnistymistä

Suomen kielen kielikoulutuksen organisoiminen siten, että se vastaa maahanmuuttajataustaisen väestön tarpeita. Kielikoulutuksen vastuiden jakaminen eri kielikoulutusta antaville organisaatioille siten että koulutuksesta muodostuisi jatkumo. Kielikoulutusta tarvitaan lisää erityisesti B2-tason ja siitä ylöspäin saavuttamiseksi, jotta korkeakouluopiskelu suomen kielellä mahdollistuu.

Kielikoulutuksen suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä työelämän kanssa olisi tärkeää, jotta koulutus vastaisi työelämän tarpeita.

Kommentit lukuun 9: Parannetaan ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta maahanmuuttajille

Ohjauksen saavutettavuuteen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota. Tarvitaan matalan kynnyksen joustavia ohjauspalveluja, joissa kyetään ohjaamaan henkilöitä ja perheitä yksilöllisesti.

Kommentit lukuun 10: Luodaan kotoutumisohjelma alkuvaiheen kotoutumisen tukemiseksi

Kotouttamisohjelman tulee turvata riittävä ja jatkuva kielikoulutus, joka vahvistaa maahanmuuttajien osallisuutta ja nopeuttaa mahdollisuuksia siirtyä työmarkkinoille.

Kommentit lukuun 11: Kotoutumisen edistäminen tukemaan osaajien pysyvyyttä ja osallisuutta

On syytä vahvistaa sujuvaa kotoutumista, jotta maahanmuuttajataustaiset kokevat osallisuutta ja sitä kautta voivat olla vastaamassa uhkaavaan työvoimapulaan.

Kommentit lukuun 12: Vahvistetaan kumppanuuksia ja järjestöjen roolia

Järjestöjen roolia kotouttamisen tukena on syytä vahvistaa, jotta erilaisiin koko perhettä koskeviin palvelutarpeisiin niin työssä kuin vapaa-ajalla kyetään vastaamaan.

Kommentit lukuun 13: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus tukemaan kotoutumista ja yhteenkuuluvuuden tunnetta

-

Kommentit lukuun: Kotoutumisen edistämisen suuntaviivat 2020-luvulle ja tiivistelmä askelista eteenpäin

-

Katisko Marja
Diakonia-ammattikorkeakoulu OY